

“Els rics han de sacrificar més”

El ministre d'Afers Estrangers del Brasil, Celso Amorim, parla del nou paper del seu país en el bloc dels països emergents, del proteccionisme europeu i del refredament de les relacions amb els Estats Units.

El Brasil negocia un acord de lliure comerç amb l'UE dins del marc del Mercosur. Es tancarà abans que acabi l'any?

—Els europeus no van gaire al gra, les seves ofertes no són gaire clares, però jo sóc optimista. Aquest acord, a més de la importància econòmica, té importància política: volem fomentar la multipolaritat. No volem ficar-ho tot al mateix sac.

—Fins ara les converses no han avançat perquè els europeus aïllen el seu mercat agrari de les importacions. Han cedit?

—Fa poc li tomava a dir al meu homòleg alemany, Joschka Fischer: tenim un gran objectiu global polític i estratègic i els trucs de les negociacions no aconseguiran irritar-nos. Els mediadors de Brussel·les sempre intenten esgotar-ho tot al màxim. Però els rics han de sacrificar més que els pobres. Crec que arribarem a un acord equilibrat.

—Alhora estan negociant amb els Estats Units i altres estats americans sobre l'establiment d'una zona de lliure comerç a tot Amèrica (FTAA). També s'arribarà a un acord a finals d'any?

—També és el nostre objectiu. En l'última reunió de ministres, a Miami, ens hem posat d'acord sobre una arquitectura pragmàtica. Si ens mantenim dins d'aquest acord, tenim unes possibilitats d'èxit del 70 fins al 80 per cent, però si l'acord trontolla, veig gairebé un zero per cent de possibilitats.

—Washington retreu que el Brasil ha impedit arribar ràpidament a un acord. Ara manté determinats acords de lliure comerç bilaterals amb altres estats llatinoamericans. No se senten aïllats?

—No ho veig així. En primer lloc, enfortim Mercosur. Fins i tot Mèxic hi

busca un acostament. Volem tancar un tractat de lliure comerç amb l'Índia i Sud-àfrica, i també hem planejat mantenir negociacions amb la Xina.

—El Brasil ha establert una aliança estratègica amb Sud-àfrica i l'Índia. No són uns socis molt exòtics?

—Tenim moltes coses en comú: som democràcies importants i fem la funció de model per als nostres continents. Espero que la Xina i Rússia s'hi afegixin algun dia.

—...i fer un front comú contra els països industrialitzats a les reunions sobre comerç internacional?

—No es tracta de fer un front contra ningú. La confiança entre el Brasil, Sud-àfrica i l'Índia ens ha permès formar un bloc d'estats agraris en l'organització del comerç internacional. Des d'aleshores els europeus i els nord-americans ens tracten amb més respecte.

—El Brasil pot ajudar Sud-àfrica en la lluita contra la sida? El seu model serveix com a exemple.

—Oh, sí. El Brasil fabrica genèrics...

—...que han provocat la indignació de les grans empreses farmacèutiques internacionals.

—No hem violat ni una sola patent. Només produïm medicaments que són al mercat des de fa molt de temps. En el cas dels productes patentats, hem negociat i hem aconseguit alguns grans descomptes.

—Molts països llatinoamericans es veuen perjudicats per les importacions barates de la Xina. No els caldrà tornar aviat a un nou proteccionisme?

—No velem la Xina com a una amenaça estratègica, sinó com una oportunitat. El nostre comerç amb la Xina s'ha triplicat

"En determinades situacions la diplomàcia silenciosa funciona millor que l'ús d'un altaveu. Lula va transmetre aquest missatge en la reunió mantinguda amb Fidel Castro."

durant els últims cinc anys, és el tercer soci més important del Brasil. El president Lula vol crear una nova geografia econòmica internacional; per això viatjarà a la Xina al maig. Els Estats Units i la Unió Europea són mercats madurs i saturats. La Xina i l'Índia són més pobres, però tenen un potencial més gran.

—Les relacions entre el Brasil i els Estats Units s'han refredat. Als nord-americans que arriben al Brasil se'ls prenen les empremtes dactilars...

—...perquè ells tracten els brasilers de la mateixa manera.

—No es podria entendre com a mesura contra l'amenaça del terrorisme?

—No sé de cap terrorista que viatgi amb passaport brasiler o que hagi sortit del Brasil. Les relacions internacionals s'estableixen sobre la base de la igualtat. Es tracta d'incloure els altres a actuar de manera positiva.

—Podríem dir que intenten educar els Estats Units?

—Abans de la reacció del Brasil, es pensaven que podien endurir les condicions d'entrada al seu país sense que es generessin protestes. Avui la premsa dels Estats Units escriu: "Combatem els terroristes, no els turistes."

—El president Lula també va empenyar Washington amb el seu viatge a Líbia.

—Deu dies abans, els Estats Units van declarar que havien normalitzat les seves relacions amb Gaddafi! Adaptant lliurement Bob Dylan, no se sap mai com bufa el vent.

—El president Lula tracta amb molta indulgència el seu homòleg Fidel Castro. L'ha visitat, tot i que Castro va ordenar empresonar un gran nombre de dissidents. Lula, aclamat com a far de la democràcia, no hauria de ser molt més crític amb Cuba?

—En determinades situacions la diplomàcia silenciosa funciona millor que l'ús d'un altaveu. Ja va transmetre el seu missatge en la reunió privada amb Fidel.

—El Brasil està preparat per enviar soldats a Haití?

—Estem preparats per cooperar en una missió de pau internacional, però cal definir clarament la tasca que hem de portar a terme: la reconstrucció d'Haití. Per això necessitem un compromís a llarg termini de la comunitat internacional basat en una resolució de les Nacions Unides. No serveix de res fer de bombers de la crisi per a evitar que uns quants balseros arribin als Estats Units.

—No seria millor que estats en situació crítica com Haití passessin a estar sota administració internacional?

—A ningú no li fa gràcia que els estrangers governin el seu país. Pensi en Somàlia o ara en l'Iraq. Els haitians han de governar Haití, però amb l'ajut de la comunitat internacional.

—El Brasil té dues centrals nuclears i ara vol enriquir i vendre urani. Per què rebutgen una inspecció de les instal·lacions per part de l'Organisme Internacional d'Energia Atòmica de Viena?

—Respectem els tractats internacionals, però cal acordar quin tipus d'inspecció ha de ser. L'Organisme d'Energia Atòmica ara ens ve amb noves exigències que hem de debatre. Poden veure les centrífugadores del laboratori d'investigació, igual com abans. Però el nostre know how continua essent un secret industrial. Alguns exigeixen que el Brasil ha de servir d'exemple, però això és com si algú diu que li ensenyis el compte bancari perquè un altre ha buidat el banc.

Stefan Aust
Jens Glüsing

© Der Spiegel – EL TEMPS
Traducció: David Egea